

[Time: 2.30 Hrs]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

- Q.1 a) Give the definition of business economics and discuss the scope of it. 15
b) Describe the problem of merit and demerit goods.

OR

- a) Explain the concept of opportunity cost.
b) Explain the term 'Market Failure'.

- Q.2 a) What are the determinants of supply? 15
b) Explain the properties of indifference curve.

OR

- a) Explain with the help of diagram the increase and decrease in supply.
b) What are the types of price elasticity of supply?

- Q.3 a) What are the properties of Isoquants? 15
b) What is the learning curve? Draw and explain it.

OR

- a) Describe 'Iso-Cost Line'.
b) Explain the concepts of costs.

- Q.4 Choose the correct option for the following 15
Market failure can be caused by _____.

- a) Low consumer demand b) Government intervention in the economy
c) Externalities and market power d) Foreign competition

- 2) Economy operating on the PPC indicates that _____.

- a) There is full employment b) There is unemployment
c) There is disguised unemployment d) There is voluntary unemployment

- 3) Which one of the following is an example of thinking at the margin?

- a) To decide whether to buy one more unit of a commodity or not.
b) To decide whether to buy two sets of televisions for the house.
c) To decide whether to buy half a dozen pairs of shoes.
d) All of these

- 4) Over-supply is caused by _____.

- a) Positive externality b) Negative externality
c) Government intervention d) Wrong estimation of demand

- 5) When change in quantity supplied is greater than the change in price in percentage terms, supply is said to be _____.

- a) Unitary elastic b) Relatively inelastic
c) Relatively elastic d) Perfectly inelastic

- 6) The quantity supplied will also increase if the market is _____

- a) Monopolistic b) monopoly c) oligopoly d) perfect market

- 7) The Arc method uses the average of the changes in
 - a) the price and quantity supplied
 - b) the price and quantity demanded
 - c) the demand and quantity supplied
 - d) the supply and quantity demanded
- 8) Unlike prices the relationship between quantity demanded and level of income is.....
 - a) indirect b) zero c) direct d) negative
- 9) Returns to scale determine the behavior of
 - a) Short run Average cost b) Marginal cost
 - c) Average fixed cost d) Long run average cost
- 10) Curve is like an English alphabet ' U '.
 - a) Total cost curve b) Average cost curve
 - c) Marginal cost curve d) Real cost curve
- 11) Average fixed costover the entire output level.
 - a) Remain constant b) Increase c) Decline d) Minimum
- 12) An ISO cost line identifies the.....of inputs.
 - a) Relative prices b) Absolute prices c) Real prices d) Quantity
- 13) If long-run average cost declines as the level of production increases, a firm is said to experience _____.
 - a) Economies of Scope
 - b) Diseconomies
 - c) Misutilization
 - d) Economies of Scale
- 14) An expenditure that has already been made and that cannot be recovered is called a _____.
 - a) Fixed Cost b) Sunk Cost c) Variable Cost d) Opportunity Cost
- 15) Most suppliers and consumers prefer to work with _____ from which trade can take place. /
 - a) Price Lists and Menus
 - b) Cost List and Menus
 - c) Input List and Menus
 - d) Product List and Menus

Q.5

Write notes on (Any 3)

- a) Features of perfect competition.
- b) Sources of monopoly power.
- c) Cournot model.
- d) Traveler's Dilemma.
- e) Features of monopolistic competition.

15

[वेळ: २.३०तास]

[गुण: ७५]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ अ) व्यवसायिक अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या आणि त्याच्या व्याप्तीची चर्चा करा.
ब) गुण वस्तू आणि अवगुण वस्तूच्या समस्येचे वर्णन करा.

किंवा

- अ) संधी खर्चाची संकल्पना स्पष्ट करा.
ब) 'बाजार अपयश' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

- प्र.२ अ) पुरवठ्याचे निर्धारक काय आहेत?
ब) उदासीनता वक्र किंवा तटस्थता वक्राचे गुणधर्म स्पष्ट करा.

किंवा

- अ) पुरवठ्यातील वृद्धी आणि घट आकृतीच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.
ब) पुरवठ्याच्या किंमत लवचिकतेचे प्रकार कोणते आहेत?

- प्र.३ अ) उदासीनता वक्र किंवा तटस्थता वक्राचे गुणधर्म काय आहेत?
ब) विद्वत्ता वक्र म्हणजे काय? वक्र काढा आणि समजावून सांगा.

किंवा

- अ) सम-खर्च रेषेचे वर्णन करा.
ब) खर्चाच्या संकल्पना स्पष्ट करा.

- प्र.४ खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- १) बाजार अपयशाचे कोणते कारण असू शकते ?

- a) अल्प मागणी
b) बाजारामध्ये सरकारी हस्तक्षेप
c) बहिर्गत फायदेतोटे आणि बाजारी शक्ती-
d) परकीय स्पर्धा

- २) उत्पादन शक्यता वक्रावर कार्य करणारी अर्थव्यवस्था काय दर्शविते ?

- a) पूर्ण रोजगार
b) बेरोजगारी
c) प्रच्छन्न बेरोजगारी
d) स्वयंस्फूर्त बेरोजगारी

- ३) सिमांतकतेचा विचार करणे या तत्वाचे पुढील पैकी कोणते उदाहरण आहे?

- a) एक अधिक नग खरेदी करायचा किंवा नाही
b) कुटुंबासाठी दोन TV खरेदी करायचे किंवा नाही
c) बुटांच्या सहा जोड्या खरेदी करायचे किंवा नाही
d) हे सर्व

- ४) अधिक पुरवठ्याचे पुढील पैकी कोणते कारण आहे.

- a) धनात्मक बाह्यता
b) नकारात्मक बाह्यता
c) सरकारी हस्तक्षेप
d) मागणीचा चुकिचा अंदाज

- ५) जेव्हा पुरवठ्यातील परिणामात बदल टक्केवारीच्या संदर्भात किंमतीतील बदलापेक्षा अधिक होतो तेव्हा त्या पुरवठ्यासम्हणतात.

- a) एकक लवचिक
b) अलवचिक पुरवठा
c) तुलनेने लवचिक
d) परिपूर्ण अलवचिक

- 6) पूरवठ्याच्या परिणामात देखील वाढ होईल जर बाजार असेल
 a) मत्केदारीयुक्त b) एकाधिकार c) अल्पाधिकार d) परिपूर्ण बाजार
- 7) आर्क (कंस) पद्धतीमध्ये..... बदलाच्या सरासरीचा उपयोग होतो.
 a) किंमत आणि पुरवठा परिमाण
 b) किंमत आणि मागणी परिमाण
 c) मागणी आणि पुरवठा परिमाण
 d) पुरवठा आणि मागणी परिमाण
- 8) किमतीपेक्षा भिन्न म्हणजे मागणीचे प्रमाण आणि उत्पन्नाचा स्तर यांच्यामध्ये संबंध असतो.
 a) अप्रत्यक्ष b) शुन्य c) प्रत्यक्ष d) नकारात्मक
- 9) प्रमाण फल हे ची वर्तणूक ठरविते.
 a) अल्पकालीन सरासरी खर्च b) सीमांत खर्च
 c) सरासरी स्थिर खर्च d) दीर्घकालीन सरासरी खर्च
- 10) वक्र हा इंग्रजी ' U ' आकाराचा असतो.
 a) एकूण खर्च वक्र b) सरासरी खर्च वक्र c) सीमांत खर्च वक्र d) वास्तव खर्च वक्र
- 11) सरासरी स्थिर खर्च हा संपूर्ण उत्पादन पातळीला.....
 a) स्थिर राहतो b) वाढतो c) घटत जातो d) कमीत कमी राहतो
- 12) सम खर्च रेषा ही आदानांच्या ओळखते.
 a) सापेक्ष किमती b) निरपेक्ष किमती c) वास्तव किमती d) नासंख्या
- 13) उत्पादनाची पातळी वाढते म्हणून दीर्घ-कालावधीतील सरासरी खर्च कमी होत असल्यास, उद्योगसंस्थेला
 _____ चा अनुभव असल्याचे म्हटले जाते.
 a) बचतीची व्याप्ती b) अमितव्ययता c) गैरवापर d) बचतीचे प्रमाण
- 14) जो आधीपासून केलेला आहे आणि जो परत मिळवता/वसूल करता येत नाही अशा खर्चास _____ म्हणतात.
 a) स्थिर खर्च b) निमग्न खर्च c) बदलता खर्च d) संधी खर्च
- 15) बहुतेक पुरवठा करणारे आणि ग्राहक हे _____ कडून/द्वारे कोणते व्यापार होऊ शकतात यावर काम करण्यास प्राधान्य देतात.
 a) किंमत याद्या आणि मेनू b) खर्च यादी आणि मेनू
 c) निविष्टी यादी आणि मेनू d) उत्पादन यादी आणि मेनू

प्र.५

खालील बाबींवर टीप लिहा. (कोणत्याही ३)

- अ) परिपूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये.
- ब) मत्केदारी शक्तीचे स्रोत.
- क) कुर्नो प्रतिमान
- ड) प्रवाशांची कोंडी.
- इ) मत्केदारी स्पर्धेची वैशिष्ट्ये.

१५
